

Для України відносини з Туркменістаном були і є важливою складовою зовнішньої політики та необхідним елементом забезпечення енергетичної безпеки нашої країни. Для обох країн є значущим вирішення питань торгівлі товарами і послугами та розширення географії бізнес-проектів на взаємовигідних умовах, розробки ефективних механізмів двостороннього українсько-туркменського співробітництва.

Інформаційні джерела:

1. Зовнішня торгівля України 2020: статистичний збірник. Державна служба статистики України. URL: https://ukrstat.gov.ua/druk/publicat/kat_u/2021/zb/06/ztu_20_ue.pdf.
2. Харківська область 2020: статистичний щорічник. Державна служба статистики України. Головне управління статистики в Харківській області, 2021. С. 287 - 312.

УДК 338.48:502.131.1

О.В. Кириченко, здоб. ОС PhD (*ОНУ ім. І.І. Мечникова, Одеса*)

ВПЛИВ МІЖНАРОДНОГО ТУРИЗМУ НА СТАЛИЙ РОЗВИТОК КРАЇН ЄС

Міжнародний туризм є динамічною галуззю, яка стимулює економіку шляхом створення прибутку, зайнятості, інвестицій та експорту, таким чином стимулюючи економічне зростання. Крім того, індустрія туризму вважається значним каталізатором економічної та соціальної трансформації менш багатих ресурсами країн ЄС і регіональних спільнот. Міжнародний туризм є фундаментальним для міжнародних відносин, ділового та міжкультурного взаєморозуміння, сприяння розвитку глобальної спільноти, міжнародного взаєморозуміння та миру, підвищення рівня життя, місцевої торгівлі та промисловості, збереження спадщини, сталого розвитку країн та дотримання традицій.

Незважаючи на те, що міжнародний туризм у світі постійно розвивається, прогресивна тенденція була перервана різними негативними подіями. Однією з таких подій став спалах вірусу COVID-19.

Пандемія серйозно вплинула на туристичний бізнес у всьому світі через глобальні заходи, запроваджені для запобігання поширенню вірусу, і цей сектор відновився одним із останніх, оскільки обмеження

на подорожі та глобальна рецесія тривають. Станом на 2020 рік вірус COVID-19 поширився в понад 180 країнах, заразивши приблизно 2 мільйона людей і спричинивши більше 126 тисяч смертей в усьому світі. Індустрія подорожей і туризму практично зупинилася, що призвело до серйозних фінансових втрат у галузі через карантини в країнах ЄС та суворі обмеження на подорожі, запроваджених для стримування поширення вірусу [1].

Кризи, пов'язані зі здоров'ям, історично викликали «ненаукові» та непропорційні глобальні реакції, які здебільшого завдавали шкоди туристичній індустрії. Однак, незважаючи на це спостереження, відновлення після зовнішніх потрясінь, пов'язаних із випадками епідемій і спалахів, за оцінками, займає в середньому 19,4 місяців і суттєво впливає на глобальний попит на подорожі та туризм. Таким чином, особливий інтерес для дослідників міжнародного туризму становить вплив поточної кризи громадського здоров'я, викликані COVID-19, на сприйняття ризику споживачами, і, що більш важливо, як сприйняття ризику потенційно вплине на поведінку туристів під час подорожей після кризового відновлення. Унікальним у сценарії COVID-19 є те, що глобальна пандемія особливо вплинула на популярні глобальні туристичні напрямки, включаючи Німеччину, Іспанію, Францію, Китай, США, Великобританію, Іран та Італію. Таким чином, наслідки для поведінки міжнародних туристів у коротко- та середньостроковій перспективі невідомі та потенційно катастрофічні [2].

Особливе занепокоєння щодо майбутнього світової індустрії туризму викликають залишкові наслідки пандемії для подорожей у вигляді передбачуваного ризику, пов'язаного з подорожами та туризмом в епоху після COVID-19. Останнім часом увага зміщена в бік сталого розвитку, оскільки нові покоління більше стурбовані питаннями сталого розвитку суспільства, екологічних проблем; отже, поведінка споживання стає все більш стійкою. Стійкість полягає в споживанні ресурсів таким чином, що залишає достатньо ресурсів для майбутніх поколінь.

Криза COVID-19 привернула увагу зацікавлених сторін до великого внеску міжнародного туризму в людську гонку за сталий розвиток. Закриття кордонів і припинення економічної діяльності викликало питання про необхідність і можливості для національних і міжнародних туристичних потоків. Крім того, як фахівці, так і компанії в цій галузі намагалися знайти альтернативи традиційному туризму, які б задовольнили потребу людей досліджувати нові місця та

знайомитися з іншими культурами, дотримуючись обмежень, накладених кризою COVID-19, і захищали навколишнє середовище.

Враховуючи внесок індустрії міжнародного туризму в економіку країн ЄС, необхідно відновити галузь, особливо в тих країнах ЄС, які сильно залежать від туризму як основного чи навіть єдиного джерела доходу. Крім того, менші відстані подорожей призводять до меншого впливу на навколишнє середовище; регіональне або місцеве призначення може призвести до стимулюючого відновлення сектору. Більше того, під час пандемії люди, як правило, залишалися місцевими та подорожували до своїх країн, що недорого та доступно порівняно з міжнародними поїздками.

Сталий туризм повинен забезпечувати баланс між економічними, екологічними та соціальними вимірами в дестинації, що можливо шляхом запобігання «надлишку туристів, деградації природних і культурних ресурсів і невдоволенню громадян».

Результати дослідження демонструють [3], що неспокійні часи, такі як криза COVID-19, також є можливістю виробити нову поведінку шляхом переоцінки споживчих цінностей, сприйняття та споживчого вибору, оскільки споживачі зазнали змін майже в кожному аспекті свого життя, починаючи з професійного до фінансових сфер. Крім того, туристи переглядають свою поведінку в результаті поточної пандемії, зміщуючи свої переваги в бік сталого туризму, вибираючи короткі напрямки, щоб уникнути авіаперельотів, і масовий туризм. Недавні дослідження показують, що туристи збирають інформацію про екологічні проблеми та сталий туризм, і вони усвідомлюють свій потенційний вплив на економічний, соціальний та екологічно стійкий туризм. Що стосується туристичних атракцій, фестивалів, музеїв та подій, науковці пропонують переглянути підходи до управління та шукати нові моделі участі, зосереджуючись на цифрових або менших форматах туризму.

Інформаційні джерела:

1. Yanga, Y., Zhang, H. and Chen, X. (2020), "Coronavirus pandemic and tourism: dynamic stochastic general equilibrium modelling of infectious disease outbreak", *Annals of Tourism Research*, Vol. 83, doi: 10.1016/j.annals.2020.102913.

2. World Travel and Tourism Council. Economic Impact Reports URL: <https://wtcc.org/Research/Economic-Impact>

3. Akhtar, N.; Khan, N.; Mahroof Khan, M.; Ashraf, S.; Hashmi, M.S.; Khan, M.M.; Hishan, S.S. Post-COVID 19 Tourism: Will Digital Tourism Replace Mass Tourism? *Sustainability* 2021, 13, 5352.